

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:
Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
Félévre 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
BITTERMANN SÁNDOR.

Kiadótulajdonos:
BITTERMANN NÁNDOR.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Okos gazdálkodás.

Zombor, 1906. szeptember 10.

Megjelentek a földmivelésügyi miniszterium hivatalos kimutatásai, amelyekből azt az örvendetes tényt állapíthatjuk meg, hogy terméseredményeink általában igen kielégítőek voltak az idén.

A gazda munkáját tehát Isten áldása kísérte. Rossz gazda volna azonban, aki e föltti örömben kezét ölbe tenné és minden jóvendőjét most már kizárólag a jó Istenre bízna. Keservesen lakolna ezért. A tapasztalat azt mutatja, hogy a jó termések rendszerint kimerítik a talajt s egy-egy bőséges termés után fokozottabban kell munkálkodni és nem szabad szem elől téveszteni semmi óvintézkedést, hogy a következő terméskor jelentékeny visszaesés ne álljon be.

Folyton figyelemmel kell lenni ama veszélyre, mely a gazdát helytelen gazdálkodás következtében érheti. Ha az eredményben — mint az idén is — nem mutatkozik azonnal a visszahatás, de előbb-utóbb biztosan bekövetkezik.

Ha az okot megszüntetjük, megszűnik az okozat is; minél későbbre halasztjuk azonban a hiba jóvátételét, annál nehezebben fog az sikerülni, mert a helytelen gazdálkodásban rejlő ok egy csapásra nem szüntethető meg. Fokozza a gazda helyzetének súlyosságát az a körülmény, hogy az időjárás kalámitások egész évi munkásságát halomra dönthetik.

Ezek hatását megakadályozni csak a legritkább esetben lehetséges (egyes profilaktikus eljárásokkal), de ha gyakrabban és mintegy rendszeresen ismétlődnek, úgy bekövetkeztükkel a gazda számolhat és esetleg gazdaságának üzemét hozzá alkalmazhatja.

A gazda feladata volna tehát a helyes irányu gazdálkodásnak; a viszonyok lehető figyelembe vétele mellett, a növény szabályszerű fejlődését lehetővé tenni olyformán, hogy a körülményekhez alkalmazkodva, a gazdasági tudomány ismereteinek teljes figyelembe vétele mellett állandó és maximális terméseket nyerjen.

A múltban annyit vétettek már a helyes gazdálkodás ellen, hogy — egy-egy sikerültebb évet kivéve — az eredmény mindenfelé mutatkozik. Általában látjuk, hogy igyekezik azon minden előrelátó gazda segíteni és nem várja be földjének teljes terméketlenségét. Sajnos, kivételek is vannak. Egyesek nem látják be, hogy gazdálkodásukban rejlik a romlás oka és a követett rendszeren haladnak a biztos pusztulás felé. Pedig minél később ismerik föl a rendszer-változtatás szükségességét, annál több költség és idő fog szükségessé válni eredmény felmutatására.

A gazda főcélja, hogy magas termésátlagokat érjen el. Ezt pedig csakis talajának javítása által érheti el, mert ha azt tovább is következetesen elhanyagolja, létkérdése forog szóban.

A legutóbbi évtizedekben sajnosan tapasztalhattuk, hogy az uralkodó gazdasági válság hány gazda tönkretételét eredményezte; éppen csak a legutóbbi egy-két esztendőben állt be e téren némi javulás.

Hogy a válság tovább ne fajuljon, igyekezni kell a gazdálkodást helyes irányba terelni.

Ha a gazdák ezt nem teszik meg a körülmények kényszerítő hatása alatt sem, úgy pusztulás követi e csökönyösséget.

Segítsenek magukon, amíg segíthetnek, mert a veszély folyton fenyeget és csak éber figyelemmel kerülhető el.

Iskolamulasztás és korcsmalátogatás.

(A kultuszminiszter figyelmébe.)

Alig van napjainkban dolog, melylyel annyit foglalkoznának, mint a népoktatás és ennek otthoua — a népiskola. Korunk ugyanis a kultura jegyében jár és ez készlet, hogy a népoktatást mint az összkultura alapját minél előbbre vigyük.

Innen van, hogy egyik tanítói gyűlés követi a másikat; egyik szaktanácskozmány jó a másik után, mindig új ösvényeket, új és jobb módszereket keresve. Nézzük, rövid időn keresztül hány olvasási módszert próbáltunk meg; hányféle tantervhez volt szerencsénk. A magyar nyelv tanításánál is ugyancsak e sorok írójának szerény felszólalására eljutottunk már oda, hogy nem szabad sokat grama-

tizálni, hanem inkább és minél többet társalogni. Sajnos, hogy a társalgáshoz még nincs tankönyvünk, nincs módszerünk; de bizunk, hogy nemsokára lesz. Tudtommal Kárpáti Sándor bácsmegyei kir. s. tanfelügyelő dolgozik ily magyar társalgási tankönyveken.

De a folyton változó tantervek, módszerek s tankönyvek mellett egy nagyobb baj kísért bennünket és ez az iskolamulasztás. Szaktanácskozunk, okoskodunk, fontoskodunk a népoktatás körül és nem vesszük észre, hogy az iskolában nincsen gyermek. Csak a késő ősz hozza a tanköteles gyermekeket az iskolába és a kora tavasz már ismét tereli ki őket az iskolából. Kivált mióta a földtagosítás következtében a külső tanyai élet mindig gyakoribb lesz és sok család künn tartózkodik — némelyik télen-nyáron a tanyán. De az iskola székhelyén lakók sem járnak, kivált a felsőbb osztályiak; úgy hogy vannak községek, ahol május havában az V—VI. osztályban már alig van tanuló, sőt néhol egy sincs, hanem a tanító magányosan jár fel és alá az iskolateremben, mint a görög az üres boltban.

És honnan van ez? Onnan van, mert az iskolamulasztás megszüntetésére nincs helyes módszerünk. Ez az egyik hiba. A másik hiba az iskolamulasztás körül magában a tanítóban leledzik.

Ha a tanító nem ellenőrzi szigoruan az iskolabajárást; ha nem inti, nem buzdítja, nem nógatja, nem szoritja tanulóit a szorgalmas iskolalátogatásra, ha erre nem tud nekik kedvet csinálni, ha nem kutatja a mulasztás okát, hanem csak egykedvűen fölolvassa a névsort, észrevehető nembánomsággal egyszerűen kiírja a hiányzókat, nem törődve azzal, hogy miért nincsenek az iskolában; ezt látván a ravasz nebulók, különösen mikor a lecke nem-tudása bántja őket, ami gyakran megtörténik . . . egyszerűen nem mennek iskolába.

A másik és főhiba az iskolamulasztás megtorlásának módszertelensége. Itt is kísérletezünk, de nem okulunk.

Az egyik módszer — az első — ez volt: a tanító minden két hétben — az iskolaszéki elnök aláírásával — beuyítja a mulasztók kimutatását a községi birónak, aki önmaga — természetesen — mert a saját fia is ki van írva, valamint nagy rokonságát nem büntette; hanem büntette a szegényeket, akiktől nem kell félni a birói pálcát és akiknél a mulasztás a legtöbb esetben indokolt. Így ment ez évről évre, míg végre az iskolamulasztást vagy annak bejelentését senki fel sem vette, valamint azt sem, hogy az iskolák üresek.

Innen van a nagy kultura dacára a sok analfabéta és a falusi ifjuságnál a nagy neveltlenség.

A másik, a legújabb módszer, amelyet sok panasz után a zöld asztalnál kigondoltak, hasonló az elsőhöz, csak a vignetta más.

A legújabb módszer szerint kéthetenként összeül az iskolaszék, a tanító által bemutatott mulasztásokat elbírálja és a büntetendőket megbüntetés végett átadja bírónak, vagyis megint ott vagyunk, ahol voltunk, de még rosszabbul vagyunk, amennyiben most nemcsak a bíró és rokonsága, hanem a tizenkét iskolaszéki tag nagy kiterjedésű rokonságával is be van vonva az érdekkörbe. De ettől az érdekeltségtől eltekintve, hol van az az iskolaszék, amely minden két hétben összehozható az iskolai mulasztások elbírálására? . . . bizonyára mind leköszön.

Míg így a tanuló ifjuság az iskolát elmulasztja, addig a korcsmákat és nyilvános táncmulatságokat szorgalmasan látogatja, természetesen sokféle hasznos ismeretek megszerzése és különösen az etikai nevelés kibővítése magasztos céljából. . . És teszik ezt nemcsak nappal, hanem késő éjjelig, míg csak a tánc tart.

Innen némely vidékeken a nagy erkölcsi telenség, az ifjuság elvadulása és az az általános neheztelt duhajkodás.

A korcsmázást tiltó rendeletek ott fekszenek a község háza és az iskolaszék asztalán. Nincs aki végrehajtsa azokat. Nincs módszer. Ki hajtsa végre? A bíró? tehát megint és mindig a bíró? . . . mikor az ő iskolaköteles fia vagy leánya a legjobb táncos és ezeknek nem lenne szabad korcsmába járni? . . . Vagy melyik bíró merné megbüntetni valamelyik gazdag, kivált hangadó polgárt azért, mivel iskolaköteles fia korcsmázik? . . .

Ime így holgyunk a pedagógiai módszertelenség utvesztőiben az oktatás és nevelés rovására és a huszadik század dicsőségére!

Melyik tehát a helyes módszer? Ime a következő, nagyon könnyű és egyszerű és biztos. Az iskolai mulasztások ellen nem kell sem bíró, sem iskolaszék, sem a jegyző statisztikai rovatvezetése. A tanító minden hónap végével kiírja az indokolatlan és igazolatlan mulasztásokat, amelyeket az iskolai igazgató betérjeszt a főszolgabírói hivatalnak. A főszolgabíró saját hivatalába megidézi azokat, kik a mulasztásért felelősek; és biztosítom a tanhatóságot, hogy a mulasztásért vádlottak közül nagyon kevéshez lesz kétszer szerencséje a főbíróknak. . . és az iskolák látogatók lesznek. Tessék megpróbálni, melyik a helyes módszer a korcsmázás beszüntetéséhez? Igen egyszerű ez is.

A korcsmázást tiltó rendelet minden korcsmában kifüggesztendő. A csendőrség — nem a rendőrség — vagy más szolgabírói közeg időnkint — nem kellend gyakran, mert hisz egy megcsipés messze kibató erővel fog birni! . . . ugynevezett stichpróbát csinál és ha a korcsmában találatnak muzsafiak, nem őket vagy szüleit kell büntetni, hanem magát a korcsmárosot. És ha ez a módszer életbe lép, ismét biztosítom a tanhatóságot, hogy a világ ámulatára a korcsmárosok lesznek a legvigilánsabb pedagógusok!

Molson Mihály,
érseki iskolalátogató.

A Bács-Bodrog vármegyei gazdasági egyesület igazgató-választmányi gyűlése.

Gazdasági egyesületünk f. hó 8-án tartotta szokásos havi ülését. Jelen voltak: Latinovits Pál, Rácz György, dr. Falcione Nándor,

Falcione Lajos, Falcione Arpád, Falcione Sándor, Lányi Mór, Lellock Alajos, dr. Pertschy Ferenc, dr. Konyovits Dávid, dr. Birvalszy György, dr. Galambos Pál, Hesz Márton, dr. Poór Béla, Faragó József, Galambos Sándor, Inhoff József; mint vendégek: a szentfülöpi községi gazdakör választmánya, továbbá Kraushaar Károly, a délvidéki földmivelők egyetelének volt titkára.

Latinovits Pál elnök üdvözlőlvén a megjelent tagokat, a gyűlést megnyitotta.

Herezegh Sándor mérnök előterjesztette a saját s az építő-bizottság jelentését az épülő egyesületi székházra vonatkozólag.

Jelentésében kiterjeszkedett az építkezés folyamán szükségesnek mutatkozó változásokra, indítványt tett a kiadandó lakások bére iránt. Kimutatása szerint az építkezés jövedelmezőnek ígérkezik.

Latinovits Pál elnök indítványára mind a művezető Herezegh Sándor mérnöknek, mind az építő-bizottságnak ügybuzgalmáért és fáradásáért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott az ig. választmány s a lakások bérbeadásával az építő-bizottságot bízta meg.

Galambos igazgató jelentést tett a tagdíjhátralékokról. Javaslatát értelmében: dr. Falcione Nándor elnöklele alatt dr. Poór Béla, dr. Birvalszy György, Falcione Arpád és Inhoff József tagokból álló bizottság küldetett ki, amely bizottság a hátralékosok pereltetéséről esetleg töröltetéséről végérvényesen határoz.

Uj tagokul felvették: Hönig Antal Bácsalmás, Fabik János Madaras, Vinkó István Madaras, Horváth Dezső szolgabíró Zsabya, Wolf József tanító Ada, Sedmakov Sovra Ada, Firány József Zombor, Schmidt Henrik intéző Péklapuszta, Máró József Zombor, Rittinger Antal igazgató Zombor, Józits Alajos Zombor, Butkovits József Zombor, Bosnyák Mátyás Zombor.

Galambos igazgató jelentette, hogy Inhoff titkár a petrői komló-tanfolyamon részt vett. Az igazgató-választmány a múlt ülésében hozott határozat értelmében a komlóegyesület értekezletén a jelenvoltagekkel a belépés módjait megbeszélte. A komlóegyesület hajlandó egyesületünkbe alapító tagul belépni azon reményben, hogy egyesületünk a komlóegyesület mind anyagilag, mind erkölcsileg támogatni fogja törekvéseiben.

Az ig. választmány a jelentést örömmel vette tudomásul. Felhívja a komlóegyesületet, hogy a belépésre vonatkozó határozatot mielőbb hozza meg. Mind az anyagi, mind az erkölcsi támogatást elvben kilátásba helyezte a gyűlés.

Galambos igazgató jelentette, hogy az október hó első felében megtartandó löversenyhez a szokásos segélyezések megszavazottak, így a löverseny sikere remélhető.

Allatkiállítások. Galambos igazgató jelentette, hogy a szarvasmarha- és a jorkschieri hussértékdíjazás iránt a szükséges előmunkálatok megtétettek.

Pertschy Ferenc felkérte Latinovits Pál elnököt, valamint az ig. választmányi tagokat a szentfülöpi kiállításon leendő megjelenésre. Az elnök és a jelenvoltagek köszönettel vették a meghívást s kilátásba helyezték a megjelenést.

Faragó József az ómoravica kiállításra hívta meg az ig. választmányt. Ezt a meghívást is köszönettel vették és az ottani kiállításon leendő megjelenést is megígérték. Hesz Márton a központi tagoknak minél nagyobb számban való megjelenését igen fontosnak tartja. Amikor a délvidéki földmivelők egyete

vármegyénkben gazdaggyűlést vagy kiállítást rendez, Temesvárról a vezetőségnek minden számottevő faktora megjelen. Ha azt akarjuk, hogy a vármegye gazdaközönsége a mi zászlónk körül csoportosuljon, meg kell neki megjelenésünkkel inutatuunk, hogy örömben osztozni tudunk s gazdasági haladását elismerni nem vagyunk fukarok.

A gyűlés felhívta Inhoff titkárt, hogy a zombori választmányi s egyéb tagokat a kiállításokon leendő részvételre felhívó levél után kérje föl.

Galambos igazgató jelentette, hogy a Szegeden székelő délvidéki közművelődési egyesülettel gazdasági szakosztályának egyesületünk kebelébe leendő beosztása iránt tárgyalt. Ránk nézve csak anyagi és erkölcsi előnyöket biztosítana vállalkozásunk —, semminemű teher vagy hátrány egyesületünket nem érhetné.

Lányi Mór és dr. Falcione Nándor melegen pártolták az ajánlatot, de alapszabályainknak megfelelőleg csak a vármegye területére fektetnők a súlyt.

Rácz György ajánlotta, hogy fogadjuk el az ajánlatot úgy, amiként az történt. Amennyiben a gazdasági szakosztály átvétele után azt tapasztalnók, hogy a „Demke” céljai a mieinkkel ellentétbe jönnének, még mindig visszahadhatjuk a megbízást.

A gyűlés azt határozta, hogy hívjon föl Inhoff titkár néhány ig. választmányi tagot, kik hajlandók lennének a „Demke”-vel leendő tárgyalás végett Szegedre átmenni. Az ott szerzett tapasztalatok alapján a legközelebbi ig. választmányi gyűlés végérvényesen határoz.

Háziipari szakosztály és szövetkezet. Galambos igazgató a következő javaslatot terjesztette elő:

A háziipar terjesztése és a készítmények értékesítése végett Zabik László háziipari felügyelőt ossza be az egyesület a tisztviselők közé. Évi fizetését egészítse ki 2000 koronára, utiköltségeinek fedezetét vállalja el a m. kir. földmivélsügyi miniszterium. Alakítsa meg az ig. választmány a háziipari szakosztályt a háziipar terjesztése és helyes irányítása céljából; alakítsa meg a délvidéki háziipari szövetkezetet Zombor székhellyel.

Rácz György örömmel üdvözölte az indítványt, mert a háziipar a munkásnépnek téli kenyérkeresetet biztosít, csökkenti a kívándorlást.

Falcione Nándor is helyeselte az indítványt, de Zabik fizetésének megállapítását korainak tartja. Várjuk be a miniszteriummal folytatandó tárgyalás eredményét.

Falcione Lajos a szakosztály felállítását szükségesnek tartja, egy újabb szövetkezet alakítását azonban szükségtelennnek tartja. Fogyasztási és értékesítő szövetkezetünk az értékesítést üzletkörébe szintén fölveheti. A tiszta nyeresémből készséggel szavaz meg Zabiknak 50%-ot.

Határozatba ment, hogy az ig. választmány megalakítja a háziipari szakosztályt. Vezető: Zabik László; tagok: Falcione Lajos, Hesz Márton, Novákovits Izidor, Zsulyevics Ernő.

A gazdakörök további szervezése a nagy munkaidőre való tekintettel szünetel.

A Nagyváradon megtartandó kongresszuson leendő részvételre az ig. választmány Latinovits Géza ügyvezető-elnököt kérte föl.

Az egyesületi közlöny kiadójának történt felmondása ügyében nagyméretű vita fejlődött ki.

Latinovits Pál elnök az ig. választmányiak a múlt gyűlésben ez iránt hozott határo-

zatát helyesnek nem találja. Ha a kiadás körül panasz merül föl, jelentsék azt neki.

Dr. Birvalszy az ig. választmány határozatát fentartani óhajtja.

Falcione Lajos szerint praktikusabb és olcsóbb az egyesületi közlöny kiadásának házilagosi kezelése.

Dr. Falcione Árpád a felmondás fentartása mellett foglalt állást. A szerződés hiányosan van megszerkesztve. Petővel örökös szerződést az egyesület nem köthet.

Latinovits Pál elnök mellőzve minden személyeskedést, csak egy nagyon kétes kimenetelű pörtről akarná megkímélni az egyesületet.

Rácz György egy bizottságnak kiküldetését óhajtja.

Latinovits Pál elnök elrendelte a névszerinti szavazást

Rácz Györgynek abbeli indítványa mellett, hogy a szönyegen levő ügy tisztázása végett bizottság küldessék ki: Lollock Alajos, Pertschy Ferenc, Hesz Márton szavaztak

Dr. Falcione Árpád abbeli indítványára, hogy a felmondás a múlt ig. választmányi gyűlés határozata értelmében fentartandó, szavaztak: dr. Falcione Nándor, Falcione Lajos, dr. Birvalszy György, dr. Falcione Árpád, Faragó József.

A névszerinti szavazás eredménye szerint az ig. választmány a fölmondást fentartja.

Pertschy Ferenc és Hesz Márton a szentfülöpi kiállítás kiadásainak fedezésére 50 korona további segély megszavaztatását kérte

Az ig. választmány a segélyt megszavazta.

A gazdák biztosító szövetkezetének képviselője ügyében Galambos igazgató felhatalmazást kapott az intézettel felveendő tárgyalásra — azon kikötéssel, hogy eljárásáról a legközelebbi ig. választmányi gyűlésen tegyen jelentést.

Bódy Géza temerini tanítót a tejszövetkezetek szervezése ügyében kifejtett fáradozásáért 50 (ötven) korona tiszteletdíjjal jutalmazta az egyesület.

Az építkezés fedezésére szükséges kölcsön felvételével az építbizottságot bizta meg Neumann Fülöp ügynöknek tiszteletdíj iránti kérelmét dr. Poór Béla egyesületi ügyész javaslata alapján nem teljesítette.

A jegyzőkönyv hitelesítésére az elnök dr. Birvalszy György és Falcione Lajos tagokat kérte föl.

Inhoff József,
titkár.

H i r e k.

Személyi hir. Borsódi és katymári Latinovits Pál nagybirtokos, a Bács-Bodrog vármegyei gazdasági egyesület elnöke folyó hó 8-án városunkban időzött. — Beösze Gyula nyug. es. és kir. vezérőrnagy folyó hó 9-én bozsóki Karácson Gyula ny. alispán és több régi barátjának meglátogatására városunkban tartózkodott.

Kitüntetés. Ófelsége a király Kosztka Györgynek, az ujvidéki katolikus főgimnázium igazgatójának, nyugdíjaztatása alkalmából a királyi tanácsosi címet adományozta.

Frigyes kir. herceg Baranyában. Frigyes kir. herceg családjával f. hó közepe táján baranyamegyei birtokára érkezik s a körserdői vadászlatban száll meg. A kir. herceg több vendéggel érkezik a szarvasvadászatra, de fejedelmi vendég ezáltal nem vesz részt a vadászaton.

Kitüntetett csendőrfőhadnagy. A honvédelmi miniszter Kleiner Gyula csendőrfőhadnagyot, a szegedi csendőrküldetési parancsnokság segédtisztjét dícsérő elismeréssel tüntette ki.

Gyásznapi. Erzsébet királyné halálának évfordulóján, tegnap délelőtt 9 órakor Zombor szab. kir. város tanácsa a róm. kath. plébánia templomban gyász-istentiszteletet tartatott. A középületeken gyászbölgök lengtek.

Szentesített törvénycikkek. Ófelsége a király a zombor—óbecsei és az óbecse—ujvidék—titeli helyi érdekű vasutak építésére vonatkozó miniszteri felhatalmazásról szóló törvénycikkeket szentesítette.

Áthelyezés. Sajnálattal értesülünk róla, hogy a Schuekert-cég Günsz Gábor okl. gépészmérnököt, a zombori Villamos Telep üzemvezető mérnököt Zomborból elhelyezte. Günsz mérnök ur kiváló szakértelmével, az üzletfelekkel szemben méltányos, lekötőlelő bánásmódjával — ami a cégre is mind erkölcsi, mind anyagi tekintetben haszonnal járt — városunkban közbecsülésnek, tiszteletnek örvendett.

A szatmári püspök eskütétele. Dr. Boromisza Tibor, az újonnan kinevezett szatmári püspök a múlt héten tette le Ófelsége kezébe az esküt.

A Magyar Védőegyesület társadalmi szakosztályának ülése.

Az országos Magyar Védőegyesület zombori fiókjának társadalmi szakosztálya folyó hó 7-én, pénteken a függetlenségi pártkör helyiségében ülést tartott. Mondhatnók, ez volt az első életjel, melyet a mi fiókegyesületünk megalakulása óta adott magáról. Tudjuk, hogy a nyár a védőegyesületnek is pihenő ideje, de reméljük — s ez az első életjel is arról tanuskodik — hogy a pihenő nem fog átnyulni az őszbe. Ezáltal szóba került az ülésen a sajnálatos jelenség, hogy kereskedőink kirakataiban mindezt ideig csak három védőtábla látható. A társadalmi szakosztály beható vita után abban a határozatban állapodott meg, hogy ez ügyben átír az iparos és kereskedelmi szakosztályokhoz s általuk sürgettetni meg a kirakati védőtáblák beszerzését. S amennyiben kereskedőink talán sokallanak az árat, mit a védőtábláért a védőegyesületnek fizetni tartoznak, a teljes választmány lesz hivatva az ez irányban megnyilvánuló óhajok figyelembe vételével javaslatot tenni a központi igazgatóságnak. Nem hagyhatjuk azonban szó nélkül, hogy ha tényleg az a hét korona az oka a kirakati védőtáblák gyér mutatkozásának, akkor az áldozatkészség nagyon hűvös lehet a mi kereskedőink lelkében. Pedig egy bizonyos, hogy a magyar ipar fellendítéséért nemcsak a fogyasztó közönségnek, hanem az áruközvetítő kereskedő világnak is — legalább eleinte — fel kell készülnie az áldozatra. Egyben elhatározta a társadalmi szakosztály, hogy a védőtáblák tömegesebb megjelenése után nem vásárol többé azoknál a kereskedőknél, kiknek kirakataiból a védőtábla hiányzik. Megvitatta a szakosztály azt a nem régiben szárnyra bocsátott riasztó hírt is, mely szerint a tulipán mozgalom megindítása óta eltelt fél év alatt 73 millió koronával nagyobb értékű árucikk özönlött be országunkba Ausztriából, mint a múlt év első felében. S a vita eredménye az lett, hogy a szakosztályba feliratban kéri az igazgatóságot, eszközölje ki az illetékes körökben a felháborodott közvélemény megnyugtató végett az év első felében fogyasztott honi cikkek értékéről szóló kimutatást is a múlt év első felében kimutatott fogyasztással egybevetve. Vajha megtörténne s a kimutatás a valóban nyugtalan közvéleményt megnyugtathatná!

Az első Jókai szobor. Pompás időben, lényes ünnepség keretében leplezték le e hó 8-án Jókai Mór szobrát a Svábhegyen. A nagy költő első éreszobrát a Budapesti Hegyvidéki (Svábhegyi) Turista-Egyület állította fel közadakozásból s az egyesület rendezte az ünnepet is, mely a nagy költő emlékéhez méltóan folyt le. A szobor a fogaskerekű vasut svábhegyi állomása mellett árnyékos ligetben emelkedik. Termésköböl taragott talapzatra van állítva Jókai érc mellszobra, Jankovich Gyula szobrász művészi alkotása.

Eljegyzés. Karácsonyi István ujvidéki kir. aljárásbíró jegyet váltott Gönczy Sarolta kisasszonnyal Szegeden.

Esküvő. Futó Mihály kulai adótitst ma esküszik örök hűséget Kanyó Lajos kulai földbirtokos leányának, Mariskának.

Október 6-ika. A városunk törvényhatósági bizottságának és polgárságának kebeléből alakított százas nagy bizottság Hauke Imre polgármester elnöke alatt f. hó 9-ikén délelőtt 11 órakor a városháza dísztermében népes értekezletet tartott október 6-ika megünneplése tárgyában. A kisebb bizottság előterjesztését a nagy bizottság esekély módosítással elfogadta. A megállapodások szerint az ünnepség lefolyása a következő lesz: 1. D. e. a plébániatemplomban ünnepi gyászmise, melyet Fejér Gyula apátplebános celebrál. 2. Felvonulás a Schweidel-szobor elé. 3. Himnusz, éneklés az iparos dalárda. 4. Ünnepi beszéd, mondja egy városi törvényhatósági bizottsági tag. 5. Koszorúk letétele. 6. Szózat, éneklés a kaszinó-egyesületi dalárda. A polgárság ünnepén résztvesz az állami főgimnázium és a városi felső kereskedelmi iskola ifjusága is. Az elemi iskolák növendékei azonban külön istentiszteletre mennek s utána az iskolába vonulnak, hogy meghallgassák tanítóik magyarázatát a nap jelentőségéről.

Bács-Bodrog vármegye monografiája.

Az országos monografia-bizottság, mely Magyarország vármegyei és városai címen egy-egy vaskos kötetben adja ki a vármegyék történetét, most Bács-Bodrog vármegyét vette sorba. Vojnits István alispán szeptember 9-én d. e. 9 órára, a vármegyeház tanácstermébe értekezletet hívott össze egy megyei helyi bizottság alakítása céljából, mely bizottság a központi szerkesztő bizottságot működésében támogatni fogja. A helyi bizottság névsora a következő:

Tiszteletbeli elnökök: Városház Gyula kalocsai érsek, Brankovits György patriárka, Fernbach Károly főispán, Ambrózy Lajos főispán, Balla Aladár dr. főispán, Bezeredy István főispán, gróf Chotek Rezső, báró Vojnits István, Schmausz Endre ny. főispán, Latinovits Pál ny. főispán, gróf Széchenyi Emil.

Bizottsági tagok: Zomborból: Michailovits Kornél vm. főjegyző, Popovits Sebő tb. főjegyző, Dömötör Pál táblabíró, dr. Balogh Ernő, orszgy. képviselő, Kozma László, a B.-B. vm. Történelmi Társulat elnöke, dr. Molnár Károly, id. Szemző István, Vértesi Károly ügyvéd, dr. Pataj Sándor ügyvéd, dr. Pávlovits Simon főorvos, Margalits Ede egyetemi tanár, dr. Duchon János orvos, Zsulyevits Ernő felső keresk. isk. igazgató, Hauke Imre polgármester, Trencsényi Károly felső keresk. isk. tanár, Megyesi Ferenc főgimn. tanár, Buday Gerő főgimn. tanár, Rácz Soma főgimn. tanár, Kálits Dömötör szerb tanítóképz. tanár, Városház Károly, az Agrár-bank igazg. tagja.

Ujvidékről: Rohonyi Gyula ügyvéd, Polyt Mihály orszgy. képviselő, Szalay Károly polgármester.

Szabadkáról: Biró Károly polgármester, Flatt Viktor dr. közjegyző.

Bajáról: dr. Hegedűs Aladár polgármester, Székely Károly tanár.

Zentáról: Dudás Lajos polgármester, Lovászy Andor orszgy. képviselő, Erdújhelyi Menyhért plébános.

Latinovits Géza, a B.-B. vm. Történelmi Társulat alelnöke, Borsód, dr. Thim József orvos, Weigang János polg. isk. tanár, Balás Vince főerdőmester Apatin, Heinz Albert műszaki tanácsos Kissztapár, Kleiszner Károly jószágigazgató Futak, Rácz György Kula, Lovászy Márton orsz. képviselő Budapest, Bierbrunner Gusztáv lelkész Okér, Hoffmann Károly kanonok Kalocsa.

A gyűlésen Virter Ferenc szerkesztő ismertette a monografia tervezetét úgy, amint azt szeptember 4-iki számunk vezércikkében közöltük. Az értekezlet Vojnits István elnöke alatt Buday Gerő, Dömötör Pál, dr. Pataj Sándor, Popovits Sebő, Rácz Soma, Trencsényi Károly és Vértesi Károly tagokból álló bizottságot küldött ki, hogy Virter Ferenc szerkesztővel egyetértően a monografia megírásában való részvételre megyei írókat ajánljon a központi bizottságnak. A monografia ügyében minden fontosabb mozzanatról híradással leszünk.

Jóváhagyott alapszabályok. A földmívelésügyi miniszter a zombori vadász-társaság felterjesztett alapszabályait jóváhagyta.

Kisasszony napja. Költői szép ünnepe az ősznek ez a nap, amelyet fényes varázsszal von be a tisztelet, amellyel Magyarország népe a Szűz Anyát mindig körülvette. Rózsák illatoznak be Kisasszony napját, de már az őszi rózsák, mert ez az ünnep az ősz be köszöntője. Kisasszony napján már a levegőben fölhangzik a bucsuzó fecskék csicsergése, a vándormadarak krugatása. A gólya is utolsót kelepel a falusi háztetőkön s azután itthagynak bennünket a pirosesőrű kedves madár is. S szívünkben nehéz sóhaj libben a távozó madarak után: vajjon látjuk-e visszatérésüket valaha? Vajjon megérjük-e az új tavaszt, új remények fakadását, beteljesülését? A verőfény még reánk ömlik, de már sejtjük a nagy, nagy boru elközelését. Kisasszony napján rózsák illatoznak körül; de azok már az ősz szomorúan mosolygó rózsái.

Tulipán estély. Lapunk több számában jeleztük már, hogy a zombori polgári kaszinói dalárda felerészben a saját és felerészben a Tulipánkert szövetség megalakítandó helyi fiókja alapja javára dal-, zene- és tánc estélyt rendez szeptember hó 29-én a kaszinó összes helyiségeiben. Belépti díj 2 korona. Műsor 10 fillér. A jótékony célra való tekintettel adományok is elfogadtnak. Az adakozások sorozatát már Fernbach Károly főispán 50 koronával megkezdette.

Perjéssy László Zomborban. A szegedi kereskedelmi és iparkamara titkára most járja be a kamara kerületét. Utazásának célja, hogy a kerület ipari és kereskedelmi viszonyait tanulmányozza, három napon át a megye székhelyén, Zomborban időzött. Részt vett az adókievítő bizottság ülésén, megjelent az ipartestületben és a kereskedelmi testületnek az ő kérelme folytán összehívott választmányi ülésén. Az iparos és kereskedő közönség Perjéssynek azon kijelentését, hogy a kamara a jövőben élénk figyelemmel fogja kísérni a zombori viszonyokat s úgy egyeseknek, mint az ipari és kereskedelmi testületeknek minden igazságos és közérdeket szolgáló ügyekben készséggel áll rendelkezésére, megnyugvással vette tudomásul. A kamarai titkár utalt az ipartörvény küszöbön álló revíziójára, kérte a testületeket, hogy foglalkozzanak a javaslattal, értesítsék kívánalmairól a kamarát, mely az összehívandó ankétán a közönség kívánalmait tolmácsolni fogja. A kereskedők testületének részletes felvilágosítást nyújtott a kamarához felterjesztett ügyekről és ezek kapcsán fejtegette a kereskedelmi és ipari decentralizáció szükségességét, az e célt szolgáló vasúti tarifális reformokat, a fogyasztási szövetkezetek kérdését, a városi közevetvámoknak a kereskedelemre való káros hatását. Azt a kijelentést is tette, hogy két hónaponként fel fogja keresni Zombort, hogy a város kereskedőivel és iparosaival állandó összeköttetésben maradjon.

Uj templomot építenek Teme-rinben. Temerinben a róm. kath. vallású hívek száma oly nagy, hogy isteni tisztelet alkalmával az eddigi templom szűknek bizonyul, minek folytán már régebb idő óta érezhető egy második templom építésének szükségessége. Matkovits Béla temerini földbirtokos mult vasárnap a hívek előkelőbbjeit értekezletre hívta össze, amely egyhanguan nagy lelkesedéssel és áldozatkészséggel a második templom felépítését határozta el.

Az első vonat Szenttamáson. Régi óbaja teljesült végre Szenttamásnak és vele együtt az óbecse—zombori új vasut mentén levő gazdag községeknek, hogy végre kiépül és a forgalomnak átadatik ez a vasut. A munkálatok már oly szépen haladnak előre, hogy mult vasárnap már az első vonat berohogott Szenttamásra. Az első vonat tiszteletére Pallós Armin vállalkozó nagy lakomát adott Szenttamáson, ahová az érdekelt községek előjárói is hivatalosak voltak. Ez alkalomból a vasut munkáit is megvendégelték.

Fognak a 48-as honvédek. A dicső szabadságharc katonái és szemtanúi egyre fognak. Óbecsén a mult héten Acsai József 80 éves korában hunyta le örök álmára szemét és a valamikor bátor honvédkatonát még élő kártársai szerdán kísérték ki a holtak birodalma homába.

Halálozás. Mártonfi Endre nyugalmazott községi jegyző folyó évi szeptember hó 3-án életének 87-ik boldog házasságának 61-ik évében rövid szenvedés után Piroson elhunyt. A boldogultnak földi maradványait e hó 5-én a pirosi ev. ref. temetőben helyezték örök nyugalomra — Özv. Szuppek Józsefné szül. Puklesch Erzsébet folyó évi szeptember hó 10-én 67 éves korában hosszús kioldás után meghalt. Temetése ma délután 5 órakor megy végbe. Az elhunytat nagyszámu családja és rokonsága gyászolja.

Hírek az egyházmegyéből. Tanítókká kinevezettek: Grünfelder Lipót Csávolyra, Kaiser János Bácsbokodra, Nádas Károly Vaskutra.

Zászlószentelés Moholon. Ritka szép ünnepélye volt Mohol kath. közönségének folyó hó 2-án. A moholi róm. kath. legényegylet és kath. kör tartotta zászlószentelését. Zászlóanyák voltak dr. Raffay Jánosné Istvánffy Vilma urnó a legényegylet, hetényi és faddi Berecz Lajosné Nyáry Jolán urnó a kath. kör zászlójáé. Az egylet és kör egyesült zászló alatt vezette a zászlóanyákat a templomba, hol nagymise előtt Michler Ferenc plébános megáldotta és prédikációjában a Boldogságos Szűz, Szt.-József és Szt.-István oltalmába ajánlotta a zászlókat. Mise után az illusztris menet a legényegylet helyiségébe ment, hol szép szavak és beszédek voltak. Michler Ferenc és Dallman Nándor, mint a kör és egylet elnökei, méltatták a zászlók jelentőségét és megköszönték a zászlóanyák kegyességét, mellyel szép tisztókat elvállaltak és betöltötték. Este bál, hol reggelig ittak és mulattak a zászlóanyák egészségére.

Záróvizsgák. Az adai földmives iskolánál az ez évi záróvizsgák folyó hó 16-án, vasárnap délelőtt 8 órakor lesznek megtartva, amelyre az érdeklődő gazdaközönséget tisztelettel meghívja az igazgatóság.

Elhalasztott szoborleleplezés. Mult hó 30-ára tervezték Bástopolján dr. Hadzsy Jánosnak, a csodaorvos szobrának leleplezését. A szobor azonban, melyet Teles Ede szobrász művésznök és Pogány Mór műépítész készítenek, még nem készült el. Így az átvétel csak szeptember hó vége felé történhetik. Ertesülésünk szerint a szoborleleplezés nagy ünnepek keretében fog megtartatni.

Óbecse nem segélyez. Óbecse község előjárósága — mint tudósítónk írja — kimondotta, hogy a jövő télen az iskolás gyermekek segélyezésére, felruházására nem ad semmit. Eddig évente kétezer korona értékű ruhát, lábbelit osztott ki a szegénysorsú népi iskolai tanulók között és ugyanennyit tankönyvek címén. De, mert az idén a magas munkabér és jó termés lehetővé tette minden munkásnak a keresetet, abban állapodott meg az előjáróság, hogy senkit sem segélyez, az okolva meg határozatát, hogy, aki 5—6 koronás napszám mellett nem tud megtagarítani annyit, hogy gyermekének lábbelit, ruhát vegyen, az nem méltó a sajnálatra és segélyezésre!

A topolyaiak és a gyorsvonat. A budapest—zimonyi gyorsvonatnak eddig Topolyán csak feltételes megállóhelye volt. A topolyaiak most kérvénnyel fordulnak a kereskedelemügyi miniszterhez s kérik, hogy a gyorsvonatnak Topolyán ne feltételes, hanem rendes megállóhelye legyen.

Rétszövetkezet Szilberekén. A vármegyei gazdasági egyesület titkárának, Inhoff Józsefnek kezdeményezésére Szilberekén rétszövetkezet van alakulóban. Célja az öntöző csatorna kihasználása és a csekély ingatlanl bíró közlakosság segélyezése.

Polgári iskola Topolyán. A topolyai képviselőtestület mozgalmat indított, hogy a községben polgári iskola állíttassék fel. A legközelebbi napokban kérvényt intéznek a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz.

Névmagyarosítás. A belügyminiszter megengedte, hogy Horovitz Oszkár és Dénes zentai lakosok családi nevüket Hollóra változtathassák.

Országos vásár. A csantavéri országos vásárt e hó 24-én tartják meg, melyre vészmentes helyről mindenféle jószág felhajtható.

A temetési szertartás bajai. Szenttamásról írják: A mult héten a bács-földvári vásárról hazajövet egy Szaturi Lajos nevű ember hirtelen rosszul lett és néhány pere mulva meghalt. Egyik veje a paphoz ment és lefizette a temetési költségeket. Szabó Árpád káplán azonban kijelentette, hogy nem temetheti el Szaturit, mert nem gyönt meg és mert 12 évig vadházasságban élt feleségével. Hiába volt mind-n, Szaturit papi segítség nélkül kellett eltemetni. A koporsó felett Kuzli Imre tartott gyászbeszédet. A halottas menet a Mértékletességi Egylet dalkiséréte mellett vonult ki a temetőbe.

Vérfürdő Óbecsén. Folyó hó 2-án valóságos vérfürdőt rendeztek az óbecsei legények. Mintegy hatvan legény, akik a nyár folyamán mezei munkával foglalkoztak, szeptember 1-én kapták ki a bérüket. Elmentek a korezmába, ahol ivás közben a belvárosi legények valami csekélységen összeveszttek az alsóvárosiakkal. A szóváltásból aztán verekedés támadt, s az egyik legényt úgy összeszurkálták, hogy alig tudott átvánszorogni a szomszédos vendéglőbe. Néhány ott időző városi hivatalnok a súlyosan sebesült embert azonnal ápolás alá vette. A garázda legények azonban ide is követni akarták. A vendéglős lezárta előttük a vendéglő ajtaját, ami a részeg legényeket annyira felbőszítette, hogy a korezma ellen valóságos ostromot intéztek. Kövekkel bevették az ablakokat, sőt néhányszor az ablakon keresztül az ivóba is lőttek. A legények másik csoportja ezalatt tovább ballagott. Az uton találkozott Sági Mihálylyal, a híres kártyással, kit az egyik legény, Sáfrán János egyetlen revolverlövessel agyonlőtt. Erre a két legénycsoport ismét összeütközött. Valóságos csata keletkezett közöttük. Vagy husz lövés dördült el fölvaltva mindkét részről. Később ökölre mentek a legények és ütötték-verték egymást. Mikor a harc véget ért, két halott és két súlyosan sebesült maradt az utcán. A két halott Sági Mihály és Cakó János, a súlyosan sebesültek pedig Heringer József és Cakó Mihály. Ezen kívül még huszonegyen sebesültek meg. A csendőrök tizenegy embert letartóztattak. A vizsgálatot megindították.

Iskolai beiratás. A zombori kereskedő inasiskolába az 1906/7. évre szóló beiratások szeptember 13., 14. és 15. napjain (csütörtökön, pénteken, szombaton) délután 6 órakor lesznek a belvárosi elemi finiskola I. osztályu termében. A tuitás díja egész évre 12 korona, melynek felét a beiratáskor, másik felét pedig 1907. februárius első felében kell lefizetni.

Ahol nincs ajánlattevő. A hód-sági jbiróság tűzifa szükségletének szállítására pályázatot hirdetett. Az árlejtésen azonban senki se jelentkezett s így a jbiróság faszükségletét részletenként, magánbevásárlás útján fogja fedezni.

Vizbe esett gyermek. Ószivácon e hó 5-én Sztipeties Velya kormányos 3 éves gyermeke a hajó fedélzetén játszott, miközben egy matrósuhanc felemelte s a karjain hirteltatta a hajó szélén. Mintha beakarna dojni a csatornába. Egyszerre a gyermek kisiklott kezei közül s a csatornába esett. A matrós és a gyermek édes anyja nyomban utána ugrottak s a már fuldokló gyermeket szerencsésen kimentették.

Gyilkosság. Folyó hó 9-én (vasárnap) délutáni órákban a bezdáni határban egy eddig még ismeretlen térfi Morvai Józsefné szül. Mooz Éva földjén kocsihajtatott át. Ezt az akkor éppen ott időző Morvainé látva, kérdőre vonta a kocsiú lévő egyént, hogy miért hajtat az ő földjén, mire ez a kocsiiban elhelyezve volt fegyverrel felkapta és Morvainét agyonlőtte. A tett elkövetése után kocsiájával gyorsan elmeneült. Most a tettes kilétének kiderítésén és elfogatásán a bezdáni esendőség és községi rendőrség együttesen erélyesen fáradozik, míg Morvainé hullájának boncolása végett a kir. törvényszék vizsgálóbírája a helyszínére küldött.

Utcasöprők sztrájkja. A szabadkai utcásöprők a mult héten sztrájkba léptek. Az utcásöprők kimondták, hogy míg bér-emelést nem kapnak, az utcákat nem söpriik.

Leharapta a fülét. Szorg Jakab ujsziváci gazda szállásán Vollweiter János a fiatal lovak körül foglalatzkodott s vigyázatlanságból egyik lóhoz oly közel ért, hogy a ló a fülét elkapta s tőből leharapta.

Szabók sztrájkja. Az ujvidéki darabszámra dolgozó magyar szabómunkások sztrájkba léptek. Béremelést és teljes vasárnapi munkaszünetet követelnek. A békéltetési tárgyalások folyamatban vannak.

Bizony, bizony, akit március megkímél, azt elviszi április, enye leg olyik beteg, ha megkönnyebbül. De még a veszedelmes április is bizonyosan ettelik, a nélkül hogy e baljóslatu, enyelgő közmondást beváltaná, ha a beteg idejében megbízható s biztos hatású szerhez folyamodik. Hogy Thierry gyógyszerész balsama kiválóképen ilyen szer, bizonyítja az ezernyi eredeti hálálkodó levelet tartalmazó füzet, melyet Thierry gyógyszerész (Pregrada, Rohitsch mellett) kívánatra ingyen és bérmentve megküld mindenkinek. Minden beteg okvetlenül olvassa el a mai hirdetést: Thierry balsama stb. és rendelje meg a balzsamot.

A halottak elégetéséről.

A halottégetés, mely a külföld nagyvárosaiban mindinkább terjed, hazánkban is kezd már behatódni érdeklődés tárgya lenni. A fővárosban létesült egy egyesült, mely az eszmét propagálja.

A halottégetés már az ókorban divatos volt. Valahányszor igen sok halottat kellett eltemetni, mindig szívesen használták a tüzet eltakarításukra. Mikor azonban a kereszténység kora az új tanok erélyes üldözésével megkezdődött, a halottak elégetésének, mely mellett különben az eltemetés is szokásban volt, meg kellett szűnnie. Ezt sok ok tette kívánatossá.

A kereszténység ellentéte akart lenni a pogányságnak s hogy azzá lehessen, az uralkodó pogány szokások alól szóval és tettel ki kellett a talajt vonnia, amíg csak végképp el nem enyésztek. Már magának az írásnak az a kifejezése: „Porrá kell lenned, mert porból vétettél”, nem tette volna-e keresztényietlenné a régi szép szokást? S nem tette volna-e a halottak elégetését már maga a testi feltámadás hite is örökre lehetetlenné? E mellett az egész középkorban a templom közelségét megszentelőnek, az oltár körüli nyugvást védő, engesztelő körülménynek tekintették.

De mint az aether a mindenségben, úgy hullámszerűen az eszmék is fel- és alá, és ha egy időre elnyomhatók vagy visszafojthatók is, végre mégis megszabadulnak nyüegeiktől és betöltik a mindenséget, a rövidlátók vagy rövid elméjük és az álszentek erőfeszítése ellenére is. Így idővel mindig több és több hang szólalt fel, melyek a halottak eltemetésének káros voltát és az elégetés régi szokásához való visszatérés szükségét hangoztatták. Az egyszer feltámasztott gondolat azután tovább érlelődött s különösen a legújabb korban mind több hívekre és követőkre talált.

Az eltakarítás mai módja nem felel meg az élők egészségügyi követelményeinek. Igaz ugyan, hogy a halottak eltemetése nem egyéb, mint kezdete az oxidálási processzusnak, a lassu, láng nélküli elégsnek; ezután szétesnek a test vegyületei legegyszerűbb, többé szét nem bontható alkatrészeikre, de oly lassan, hogy nagy károkat okozhatnak. Hol a temető földje oly alkotásu, hogy elég oxigén juthat a szétbontandó, elkorhasztandó testhez, ott a bomlási processzusból származó ártalmak még csekélyeknek mondhatók; hol azonban ez nem történik, a szegény holttestre egy még szörnyűbb folyamat vár: az elrothadás. Ez az, mitől a halottakat meg kell kimélnünk és pedig

azért, hogy az élők életben, s ami több, egészségben maradhassanak.

Egészségi szempontból tehát a halottégetést erősen követelik, nem is szólva arról, mily hasznot hajtana a roppant területet elfoglaló temetők megszüntetése nemzetgazdasági tekintetben. És legkevésbé van igazuk azoknak, kik arra az eszmére alapítják ellenkezésüket, hogy az elégetés minden társadalmi és egyházi szokást teljesen felforgat, mert annak ehhez nincsen semmi köze. A halottak kiterítése és kivitele az eltakarítás helyére, az egyházi áldás és szertartás bármely vallás és rítus szerint érintetlenül megmaradnak, kinek-kinek saját lelkiismerete, szokása és hitéhez képest. Sokak előtt kegyetlen eljárásnak tűnik fel, hogy e szerint a halottakat egyelőre meghatározott vegyi folyamatnak vetjük alá; de ha tekintetbe vesszük, miként történik a holttest elégetése a földben is, — a huzamosabb elenyésztés után, — akkor rá kell jönnünk, hogy a halott átadása a sírásoknak éppen olyan, mint az elégető intézetnek való átadás. Ez tehát nem tesz különbséget. Azzal az ellenvetéssel szemben, hogy az elégetés által megsemmisülnek az ereklyék, miket egykor talán szenteknek fogna az egyház tekinteni, nekünk sokkal biztosabbnak látszik azoknak hiteles azonosságú hamvait tisztelni szent maradványként, mint a vakesetre bízni, hogy az illető jeles egyének mulandó részeit századokon át megőrizze.

Lóverseny Zomborban.

A Bács-Bodrog vármegyei Gazdasági Egyesület által Zomborban, 1906. évi október hó 6-án és 7-én rendezendő lóversenyek feltételei. A földmívelésügyi miniszter, a Magyar Lovaregylet, az Urlovasok Szövetkezete, a Bács-Bodrog vármegyei Agrár Takarékpénztár, Bács-Bodrog vármegye és Zombor szab. kir. város által segélyezve. A Magyar Lovaregylet fennhatósága alatt.

Első nap. (Szombat, október hó 6.)

I. Mezőgazdák versenye.

Dij 500 korona. (Adja a Bács-Bodrog vármegyei Agrártakarékpénztár.) 360 kor. I., 70 kor. II., 40 kor. III., 30 kor. IV. Távolság kb. 1400 m. Futhat minden Bács-Bodrog megyei, úgy Baja, Szabadka, Ujvidék és Zombor szab. kir. városi gazdának saját tenyésztésű 3 éves és idősebb félvérű lova.

Nevezés az oszlopnál.

II. Zombor város díja. (Sikverseny.)

Dij 1000 korona. 700 kor. I., 200 kor. II., 100 kor. III.

Távolság kb. 1600 m. 3 éves és id. belföldi lovak számára. Az 1100 kor. értékű verseny, vagy 2900 kor. össznyeremény folyó évi nyerői kizárva.

Teher: 3 é. 66 kg., 4 é. és id. 69 kg. Minden 400 kor. össznyeremény után 1 kg. több, halmozva 6 kg.-ig. Beiratási díj 10 kor., további 10 kor. az indulótól.

III. Bács-Bodrog díja. (Gátverseny.)

Dij 1350 korona. 900 kor. I., 300 kor. II., 150 kor. III.

Távolság kb. 2400 m. 3 éves és id. belföldi lovak számára.

Teher: 3 é. 65 kg., 4 é. 72 kg., 5 é. és id. 74 kg. Minden 400 korona össznyeremény után 1 kg. több, halmozva 3 évesnél 6 kg.-ig, 4 évesnél és

idősebbnél 4 kg.-ig. Beiratási díj 10 kor., további 10 kor. az indulótól.

IV. Urlovasok díja. (Sikverseny.)

Dij 1600 korona. 1000 kor. I., 400 kor. II., 200 kor. (A díjhoz az Urlovasok szövetkezete 1200 kor.-val járul.)

Távolság kb. 2000 m. 3 é. és id. belföldi lovak számára. Az 1100 kor. értékű verseny, vagy 2900 kor. össznyeremény folyó évi nyerői kizárva.

Teher: 3 é. 66 kg., 4 é. és id. 70 kg. Minden 400 kor. össznyeremény után 1 kg. több, halmozva 6 kg.-ig. Beiratási díj 10 kor., további 20 kor. az indulótól.

V. Bács-Bodrog díja. (Sikverseny.)

Dij 700 kor. 500 kor. I., 200 kor. II.

Távolság kb. 1200 m. 3 é. és id. belföldi lovak számára. Az 1100 kor. értékű verseny, vagy 2900 kor. össznyeremény folyó évi nyerői kizárva.

Teher: 3 é. 66 kg., 4 é. és id. 68½ kg. Minden 400 kor. össznyeremény után 1 kg. több, halmozva 6 kg.-ig. Beiratási díj 10 kor., további 10 kor. az indulótól.

Második nap. (Vasárnap, október hó 7.)

I. Államdíj. (Sikverseny.)

Dij 1200 korona. 800 kor. I., 250 kor. II., 150 kor. III. (A díjhoz a földmívelésügyi miniszter 1000 koronával, a Magyar Lovaregylet 200 koronával járul.)

Távolság kb. 1800 m. 3 é. és id. belföldi lovak számára. Az 1100 kor. értékű verseny, vagy 3900 kor. össznyeremény folyó évi nyerői kizárva.

Teher: 3 é. 66 kg., 4 é. és id. 70 kg. Minden 400 kor. össznyeremény után 1 kg. több, halmozva 6 kg.-ig. Beiratási díj 10 kor., további 10 kor. az indulótól.

II. Lovaregylet díja. (Sikverseny.)

Dij 1600 korona. 1000 kor. I., 400 kor. II., 200 kor. III. (A Magyar Lovaregylet adománya.)

Távolság kb. 2000 m. 3 é. és id. belföldi lovak számára. Az 1100 kor. értékű verseny, vagy 3900 kor. össznyeremény folyó évi nyerői kizárva.

Teher: 3 é. 66 kg., 4 é. és id. 70 kg. Minden 400 kor. össznyeremény után 1 kg. több, halmozva 6 kg.-ig. Beiratási díj 10 korona, további 20 korona az indulótól.

III. Vigaszverseny. (Sikverseny.)

Dij 1000 kor. 700 kor. I., 200 kor. II., 100 kor. III. (A díjhoz a Magyar Lovaregylet 700 koronával járul.)

Távolság kb. 1300 m. 3 é. és id. belföldi lovak számára. Az 1100 kor. értékű verseny folyó évi nyerői kizárva.

Teher: 3 é. 66 kg., 4 é. és id. 68½ kg. Minden 400 kor. össznyeremény után 1 kg. több, halmozva 6 kg.-ig. Beiratási díj 10 korona, további 10 korona az indulótól.

Nevezés kötelező mindazon lovakra, melyek az első napi II—V. és a második napi I. és II. versenyekre nevezve lettek, azonban csak azok futhatnak, melyek ezen versenyek egyikében ugyan nevezve lettek, de első díjat nem nyertek, vegy nem indultak.

Általános határozatok.

1. Minden versenynél a Magyar Lovaregylet szabályai a mérvadók.
2. Nevezési záróra: **1906. október 1. esti 9 óra.**
3. Lovagolni csak színekben, vagy egyenruhában szalaggal lehet és csak katonatisztek, urlovasok, vagy akiket a versenyintézőség azokká minősít, lovaloghatnak.
4. Ugy a versenyszín, mint az egyenruha és szalag színe a nevezéskor bejelentendő.
5. Minden nevezésnek a ló korát, színét, nemét és leszármazását, valamint a feltételek szerinti súlyt is tartalmaznia kell.
6. Kancák és herétek a sikversenyekben 1½ kg.-al kevesebbet visznek.
7. Félvér lovak 3 kg. engedményben részesülnek.
8. Minden készpénzben kiadott díjból 5% levonatik.
9. Nevezni lehet: **Konyovics Antal versenytitkárnál Zomborban** (Bács megye), akinél a beiratási díjak a nevezéskor, az indulási díjak pedig az indulás előtt lefizetendők.
10. A totalisateur a Magyar Lovaregylet ebbeli szabályzatának van alávetve.

A versenyintézőség tagjai:

- Elnök és versenybíró: Szemző István.
 Tagok: dr. Molnár Károly és dr. Poór Béla.
 Az Urlovasok Szövetkezete részéről: Rohonczy Lőrinc.
 Versenytitkár és mázsáló: Konyovics Antal.
 Helyettes titkár és segédindító: Sréter Károly.
 Indító: az Urlovasok szövetkezetének megbízásából: Moschak János.
 Időmérő: Falcione Lajos.
 Totalisateurvezető: Omelka Gusztáv.
 Pénztárnok: Tomcsányi Aladár.

*

- Beléptidő: Tribün 2 kor., állóhely 40 fillér.
 A lóverseny kezdete délután ½ 3 órakor, félóránként új futással.
 Jegyek előre is kaphatók: Falcione Gusztáv dohánynagyfőzsdéjében, Sztrilich Zsigmond és Weidinger S. és Zs. kereskedéseiben.

Szerkesztői üzenetek.

Dr. H. Gy.-né. A kérdéses tárcát köszönettel vetük. Amint a sor rája kerül, közölni fogjuk.

NYILTTÉR. *)**Köszönetnyilvánítás.**

Tisztelettel alulírottak mély köszönetet mondunk azoknak, akik Béla fiunk, volt honvédhadnagy gyászos és váratlan elhunyt felett érzett fájdalomukat meleg részvétük megnyilatkozásával enyhíteni kegyesek voltak.

Zombor, 1906. szeptember 7-én.

Heintz Kálmán és neje.

*) Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

HIRDETÉSEK.**Segédjegyző.**

24 éves nős, közigazgatási tanfolyamot végzett 8 évi gyakorlattal bíró egyén, ki a magyar, szerb és német nyelvet tökéletesen bírja, azonnali belépéssel, segédjegyzői vagy írónoki állást keres, melyből szerényen megélhetne. — Cim a kiadóhivatalban.

3-1

Házeladás.

Zomborban egy ház szabadkézből eladó, mely 2 lakásból áll, u. m.: 6 utcai és 2 udvari szobából, 2 előszobából, 2 konyhából, 2 éléskamrából, 2 fürdőszobából, 2 pincéből és 2 kamrából. Továbbá 2 virágkertből, konyha- és gyümölcskertből, amelyben 60 nemesített fa van. A ház modern, szilárd anyagból 531 ööl területen van építve, egészséges helyen, a városi park átellenében, 2 percnire a vasuti indóháztól. — Bővebb felvilágosítás a háztulajdonosnál **Zomborban, Vaspálya-utca 16. sz.** alatt nyerhető.

3-1

3533. szám

1906.

Pályázati hirdetmény.

Alulírott elöljáróság a Mohács nagyközségben leköszönés folytán megüresedett rendőrmesteri állásra pályázatot hirdet.

A folyamodók kérvényüket a községi elöljárósághoz **1906. évi szeptember hó 25-ig** adják be, amely kérvény okmányolandó:

1. illetőségi (honossági) bizonyítvánnyal,
2. erkölcsi és működési bizonyítvánnyal.

Csak 24—40 év közti teljesen egészséges oly egyének folyamodhatnak, akik a magyar olvasásban és írásban kellő jártasságot igazolnak.

Elsőbbsege van azoknak, akik csendőrtiszti vagy városi rendőrtiszti minőségben már szolgáltak.

J a v a d a l m a z á s: évi készpénzfizetés havonkénti utólagos részletekben 720 azaz hétszázhusz korona, továbbá teljes felszerelés és egyenruha.

A föltételeknek megfelelő pályázókat az elöljáróság esetleg külön föl fogja hívni személyes jelentkezésre.

Mohács, 1906. szeptember 4.

Fölker József,
főjegyző.

Jahoda Ede,
bíró.

:: Egy teljesen új ::

PALLAS
NAGY LEXIKON

::: olesón eladó. ::::
 Bővebbet e lap kiadóhivatalában. ::::: 3-3

3539. szám.

1906.

Árverési hirdetmény.

Mohács nagyközség elöljárósága az országos és hetivásárokon gyakorlandó helypénzszedési jogot, valamint a közevetvamszedési jogot az 1907. évre nyilvános szóbeli és zárt ajánlati versenytárgyalás útján **1906. évi október hó 9-ik napján délelőtt 9 órakor** bérbeadja.

A bérlet időtartama a képviselőtestületnek 1906. évi 106. számú határozata szerint csupán egy év (1907).

A helypénzszedési jog bérletére a kikiáltási ár 15530 kor., a közevetvám bérletére 17590 kor.

A szóbeli versenytárgyalás megkezdése előtt a helypénzszedési jog bérlete ügyében 1553 kor., a közevetvám bérlete ügyében pedig 4397 kor. 50 fillér bánatpénz teendő le; ugyanannyi csatolandó készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a zárt ajánlatokhoz is, vagy azoknak a községi pénztárnál történt előleges befizetéséről illetve elhelyezéséről szóló nyugta illetve elismervény melléklendő az ajánlathoz.

Az ajánlatban megemlítendő, hogy ajánlattevő az összes árverési föltételeket ismeri és azokat magára kötelezőknek elismeri.

A föltételek a nagyközségi főjegyzőnél a hivatalos órákban bármikor betekintheők.

Csak azokat a zárt írásbeli ajánlatokat fogadja el az elöljáróság, amelyek szabályszerűen kiállítva és a kellő bánatpénzzel ellátva a szóbeli árverés megkezdése előtt az elöljáróság kezeihez jutnak, és amelyekben mindegyik jogra külön-külön van föltüntetve az ajánlott bérösszeg.

Távirati vagy újajánlatokat nem fogadunk el.

Mohács, 1906. szeptember 5-én.

Fölker József,
főjegyző.

Jahoda Ede,
bíró.

2-1

Egy jó házból való fiu, aki irni és olvasni tud, **tanoncul** felvétetik **Gromilovits András** könyvkötészetében Zomborban, Zrinyi-utca.

3-1

Hungária fürdő

A fürdők használati ideje 1906. évi szeptember hó 1-től.....

Mindennap reggeli 6 órától kezdve esti 6 óráig a nagyközönség

rendelkezésére áll.

||| Gőzfürdő: |||

Urak részére

mindennap déli 1 óráig : kedden délután is. :

∴ Hölgyek részére ∴

hétfőn, szerdán, pénteken és szombaton d. u. 2-től 6 óráig.

A kádfürdőket hölgyek és urak mindennap, vasárnap d. u. kivételével használhatják.

Diákjegyek csak kedden és iskolásleányok részére fürdőjegyek csak szerdán d. u. adatnak ki.

Allandóan friss víz folyik.

Masseur, tyukszemvágó, fodrász a fürdőben.

Telefon. Ujságok.

Legnagyobb tisztaság és kényelem.

Bérelni a fürdő-fodrásznál bármely naptól fogva lehet.

A fürdőárak a jegyelárusítóknál és Zsulyevits Mihály fürdő-fodrásznál megtudhatók.

Szóló eladás.

A Ferenc-csatorna partján fekvő szőlőm **idei terméssel** : rajta levő ujonnan : épült

nyaralóval olcsón eladom.

Teltsch Gáspár
ZOMBOR. 3-3

csakis a zöld apáca-védjeggyel valódi.

:: Minden utánzás és utánnyomás ::
büntetendő.

A THIERRY-féle balzsam

Allein echter Balsam
aus der Sabotzengeli-Apothek
des
A. Thierry in Pregrada
- bei Rohitsch-Sauerbrunn.

csakis a zöld apáca-védjeggyel valódi.

Törvényileg védve
Fáradtan és leghathatósabb szer emésztés, gyomorgöres, kólíka, katarus, mellfájás, influenza stb. Ára 12 kis vagy 6 dupla, vagy pedig egy nagy különlegességi üvegnek patent zárral 5 korona franco.

THIERRY CENTIFOLIA KENŐCSE

netovábbja a szereknek : : : mindennemű daganat ellen Ára két tégelynek 3-60 koronáért, bérmentve az összeg előleges beküldése vagy utánvét ellenében

THIERRY A.
gyógyezérez.

Pregrada, Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Baktár: Török József és dr. Egger I. Leó budapesti és Vértés L. lugosi gyógyszereszeknél

Kapható Zomborban: 26-22

NEMET városi gyógyszerháza

Szt. György-tér. Telefonszám 71.

3268/1906. sz.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A nagybecskerekéi magyar királyi kincstári ispánság pályázatot hirdet a Bács-Bodrog vármegyében, Paripás községben a róm. kath. új lelkészlak felépítési munkáinak végrehajtására.

A zárt írásbeli versenyárgyalás Paripáson a róm. kath. plébánia irodájában **1906. évi szeptember hó 17-én délelőtt 10 órakor** fog megtartatni.

A kikiáltási ár a kincstár terhére eső 15520 korona 16 fillér, a község terhére kézi s írás napszám címén eső 1581 korona 26 fillér, vagy ez utóbbinak természetben való kiszolgálása.

Ajánlattevő tartozik az ajánlott összeg 5%-ával, vagy a megfelelő letéti nyugtával ellátott, lepecsételt 1 korona bélyegjegyes s a kellő felirású írásbeli zárt ajánlatot benyújtani; az ajánlatnak tartalmaznia kell ajánlattevőnek azon nyilatkozatát is, hogy ő az árlejtési és szerződési feltételeket ösmeri, magát azoknak aláveti. Az ajánlatban az ajánlott összeg számokkal és betűkkel világosan kiírandó.

Az ajánlatok a helyszínen (a róm. kath. lelkészi irodában) a tárgyalással megbízott kincstári ispánnak adandók át.

A részletes tervek, költségvetések és feltételek a paripási római kath. plébánia hivatalnál betekintheők.

Elkésett, valamint utóajánlatok és táviratok figyelembe nem vétetnek.

Nagybecskereken, 1906. évi szeptember hó 7-én.

2-1 Magyar királyi kincstári ispánság.

3844. szám.

kü. 1906.

Árlejtési hirdetmény.

A zombori kir. ügyészség közhirre teszi, hogy a felügyelete alatt álló zombori kir. törvényszéki, ugy az apatini, a hódási és kulai kir. járásbírósi fogházakban elhelyezett letartóztatottak 1907., esetleg 1907—1909. évi élelmezésének együttes biztosítása tárgyában, miután az 1906. évi szeptember hó 5-én megtartott árlejtés eredményre nem vezetett, — a szegedi kir. főügyészségnek 1906. évi szeptember hó 7-én kelt 3632 fü. számú rendeletére **1906. évi szeptember hó 17-én d. u. 3 órakor** a kir. ügyészség hivatalos helyiségében újabb zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött árlejtés fog megtartatni.

Bánatpénz 2000 korona.

Kikiáltási ár egy főtt étadagra 22 fillér, — 1 adag 56 dgrm fekete kenyérré 10 fillér, együtt 32 fillér és 1 adag 112 dgrm bőjti (fekete) kenyérré 20 fillér.

Az árlejtési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. ügyészségnél megtekintheők.

Fölhivatnak a vállalkozni óhajtok, hogy a szabályszerűen felszerelt, bélyegzett és bánatpénzzel vagy megfelelő értékű állami értékpapirokkal, vagy szintén megfelelő értékű, az állam által kamatbiztosított értékpapirokkal ellátott zárt írásbeli ajánlataikat 1906. évi szeptember hó 17-én d. u. 3 óráig a zombori kir. ügyészségnél nyújtsák be, illetve a szóbeli árlejtésnél személyesen vagy meghatalmazottaik által képviselve, jelenjenek meg.

Zombor, 1906. szeptember hó 8-án.

Popovits Aurél,

2-1

kir. főügyési helyettes.

Hirdetmény.

A Bács-Omoravica takarékpénztár részvénytársaság felszámolás alatt 1906. évi szeptember hó 8-án délután 1/2, 4 órakor megtartott rendkívüli közgyűlése határozatképes nem volt, az alapszabályok 48. §-a szerint **1906. évi szeptember hó 17-én délután 2 órakor** az ómoravica közgazdasági bank helyiségében

rendkívüli felszámoló közgyűlést

tart, melynek tárgyai:

1. Felszámoló jelentése.
2. Határozat a társasági vagyonmikénti felosztása és a társaságnak a cégjegyzékből kitörlése tárgyában.
3. Netáni indítványok.
4. Két jegyzőkönyvhitelítő választása.

A Bács-Omoravica takarékpénztár részvénytársaság felszámoló bizottsága.

Eladó:
 Nagykikinda határában 224
 hold prima föld
 : kétszobás lakás, kertben :
 magtár és 3-3
melléképületekkel
 : fundus instructus vagy :
 anélkül. Felvilágosítást ad:
 Horvath Kisorosz (Torontál).

IRODATISZT,

ki valamilyen kereskedést kitanult, vagy kereskedelmi iskolát végzett, a **szerb, magyar és német** levelezésben jártas, üzletben felvételik.

Előnyben részesülnek azok, kik valamely politikai hatóságnál már mint hivatalnokok alkalmazásban voltak, vagy ügyvédi, esetleg más irodában dolgoztak. — Ajánlatok **szerb, magyar és német** nyelven közvetlen alulirothoz intézendők. 3-3

Ivkovics György

nyomdatulajdonos

UJVIDEKEN.

Csemege szőlő.

Naponta többször frissen szedve, a legfinomabb és legnemesebb csemege és muskotály fajtákból (különként vagy kosárszámra) piaci árban kapható

KRIZMANITS IMRE

apatini-uti szőlőtelepén vagy kistemplom-

utca 12. sz. a. lakásán 10-6

5 kgm. vétel házhoz szállítatik.

Tartós téli szőlőre már most előjegyezhető.

Vidékre 5 kgmos postakosárral 2, 2-50 és 3 koronáért (minőség szerint) bérmentve szállítok.

KEIL-LAKK

legkitűnőbb mázoló-szer puha padló számára.

Keil-féle fehér glazur fénymáz mosdók számára 90 fl.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára.

Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 40 fl.

Keil-féle padlófénymáz 90 fl.

Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

Weidinger S. és Zs. cégnél Zomborban.

Juhász-utca 9. sz.

HÁZ

eladó.

ITT MEGRENDELHETŐK:

VÁLTÓK

GYÁSZLAPOK

SZÁMLAK

LEVÉLFEJEK

NÉVJEGYEK

ELJEGYZÉSI ÉS

ESKETÉSI KARTYÁK

SÍMA- ÉS

DOMBORNOMATU

MONOGRAMMOK

BITTERMANN NÁNDOR és FIA

KÖNYV- ÉS KONYOMDAI INTÉZETE

ZOMBORBAN

A VÁRMEGYE PALOTÁJÁBAN.

KÖZSÉGI NYOMTATVÁNYOKBÓL NAGY-RAKTÁR.
PAPIR- és IRÓSZEREK
A BEVÁSÁRLÁSI ÁRON.

KÖNYVKÖTŐMUNKÁK ELFOGADTATNAK
 ÉS A
 KIÁLLÍTÁSI ÁRON SZÁLLÍTTATNAK.

TELEFON SZÁM: 18.

A „BÁCSKA” KIADÓHIVATALA.

ITT MEGRENDELHETŐK:

HIRLAPOK

MŰVEK

NAPTÁRAK

TÁBLÁZATOK

FALRAGASZOK

KÖRLEVELEK

TÁNCVIGALMI

MEGHÍVÓK

TÁNCRENDEK

ÉTLAPOK